

Ανακάλυψις λειψάνων προϊστορικῶν ἀνθρώπων
εἰς τὴν περιοχὴν Δυροῦ Λακωνίας

ὑπὸ Ἰωάννου καὶ
"Αννας Πετροχείλου

Εις τὸ ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὸ 1958 σπῆλαιον Ἀλεπότρυπα (ἀρ. Μητρώου Ε.Σ. Ε. 923) εἰς τὴν θέσιν Πορταράκια Δυροῦ Λακωνίας, ἐύρεθησαν ἐντὸς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ζεῦγος 1. καὶ Πετρωχείλου, ἀνθρώπινα κράνια καὶ ὅστα προϊστορικής ἐποχῆς. Τὰ περισσότερα ἀνίκουν εἰς γυναίκας καὶ εἰς ἄτομα μικρᾶς ηλικίας. Ἀρκετὰ ἔξ αὐτῶν παρουσιάζουν δολιχοκεφαλίαν καὶ χαμαιτωπίαν, μερικὰ δὲ ἔχουν ύπεροφρίαν καὶ ἔξογκώματα. Αὐτὰ ἐύρεθησαν ἐντὸς κοιλωμάτων συμπαγῶν δράχων κλαστικῶν ύλικων. Κρανίον εὑρεθὲν κατὰ τὸ ξημισυ ἐντὸς ἐρύθρογῆς τὸ ὑπόδοιπον εἶναι κεκαλυμένον μὲς σταλακτικὴν ύλην, εἰς δὲ τὸ δεξιόν του τμῆμα ἔχουν ἀναπτυχθῆ δύο σταλαγμῖται. Παραπλεύρως αὐτοῦ εύρεθη ἐύμεγεθες ἀγγεῖον τεθραυσμένον. Ισως ἡ ἐρυθρογῆ ἔχει καλύψει τὸν ὑπόδοιπον σκελετόν.

Έκ τῶν κάτω σιαγόγων ἐλάχισται σώζονται. Μία ἔξ αὐτῶν πάρουσιάζει χαρακτηριστικὴν μειοδοντίαν ἐξ ἐλλείψεως Π. 2 (Προγόμφιος 2). Ή σιαγών αὕτη ἔχει μῆκος τοῦ φατνιακοῦ τμήματος 5,5 ἑκατοστῶν καὶ μέγιστον ἀνοιγμα 4,8 ἑκατοστά. Οἱ γόμφιοι ἔχουν 5 φίματα (ἐξογκώματα) καὶ ὁ Γ. 3 ἔχει 4 τοιαῦτα.

Μεταξὺ τῶν εὐρεθέντων κραίων δύο εἶχον ὀρθὸν μέτωπον καὶ σιαγόνας ὁμοίας τοῦ σημερινοῦ τύπου τοῦ "Ελληνος".

‘Η κάτω σιαγών τοῦ ένος κρανίου ἔξ αυτῶν ἔχει μῆκος φατνιακοῦ μέρους 6 ἑκατοστῶν, μέγιστον ὕψος τοῦ ἀνιόντος σκέλους τῆς σιαγόρος 6,9 ἑκατ. καὶ πλήρες διδοντιακὸν σύστημα. Οἱ γόμφιοι ἔχουν 4 ἔξογκώματα. Τέλος εὑρέθη ἐν κρανίον μὲ πλάγιον βρεγγικὸν ἐπουλωμένον τραῦμα.

‘Η διατήρησις τῶν ὄστῶν κατὰ τὸ πλεῖστον εἶναι πολὺ κακή. Ή μεγάλη ἀπα σέ στωσις πολλών ἔξι αὐτῶν μόλις ἐπιτρέπει τὴν διατήρησιν τῶν συνδέσμων τῶν κρανίων εύθυνς ὡς ξηρανθοῦν. Μόνον τὰ κρανία τῆς Εὐρωπαϊκῆς ποικιλίας εἶναι καλύτερον διατηρημένα.

Ἐκ τῶν λοιπῶν δύτων σπανιώτεροι εἶναι οἱ σπόνδυλοι. Ἐξ αὐτῶν μόνον εἰς εὑρέθη κατὰ τὸ ἡμίσυ κατεστραμμένος.

Μεταξὺ τῶν ἀνευρεθέντων μηριαίων δόστών μερικὰ ἔχουν μῆκος 39 ἑκ. Ἐντὸς τοῦ σπηλαίου εύρεθησαν καὶ ἄφθονα θραύσματα πηλίνων ὄγγείων, ἀπλά ἡ μὲ ἀναγλύφους διακοσμήσεις καὶ ἐλάχιστα μὲ κακοτέχνους ἀδαθεῖς ἐγχαράκτους γραμμὰς ἡ σχεδιασμένας τοιαύτας.

Πολλά τεμάχια ἄγγειών είναι τελείως κεκαλυμένα διά λιθωματικής ὥλης. Μια βάσις ἄγγειου εύρεθη μὲ άνεπτυγμένους σταλαγμίτας ἐπ' αὐτῆς.

Αἱ ἀνάγλυφοι διακοσμήσεις τῶν ἀγγείων περιλαμβάνουν εἴτε κομβισιδῆ ἔξογκώματα, εἴτε γραμμάς ἀπλᾶς, ἢ διασταυρουμένας, ἢ σειρὰς μικρῶν ἔξογκωμάτων.

Ἄνευρεθὲν τεμάχιον ἀγγείου περιέχει ἡμικεκαυμένην ρητίνην ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν αἰθάλην, ἡ ὅποια εἶναι ἀποτεθμένη ἐν τῷ σπηλαίῳ χωρὶς οὐδὲν ἄλλον ὅργανον φωτισμοῦ (λύχνος) νὰ εύρεθῇ εἰς αὐτό, μᾶς δίδουν τὴν ἐντύπωσιν τοῦ διὰ καύσεως ρητίνης φωτισμοῦ.

Ἐπίσης τεμάχια πηλίνων ἀγγείων, τὰ ὅποῖα φέρουν κακοτέχνους διανοιγμένας ὅπας δι' αἰχμηροῦ ἐργαλείου δεικνύουν σαφῶς τὴν χρῆσιν ὅστοι πρὸς διάτρησιν τοῦ δοχείου, διότι αἱ ὅπαι δὲν ἔχουν ἵσην διάμετρον εἰς ὅλον τὸ πάχος τῶν διατρηθέντων τοιχωμάτων τῶν ἀγγείων, ἀλλ' ἔχουν μεγαλύτερον εἰς τὸ σημεῖον, ἀπὸ τὸ διποίον ἥρχισεν ἡ διάτρησις καὶ μικροτέραν ἀπὸ τὸ ἀντίθετον, ὅπου αὕτη ἐτελείωσε.

Τὰ ἀνωτέρω ἀγγεία εἶναι διασκορπισμένα εἰς ὅλους τοὺς θαλάμους ἐνῶ τὰ δόστα εύρισκονται ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὴν μεγάλην σάλαν καὶ μόνον τὸ κρανίον μὲ τοὺς δύο σταλαγμίτας ἐπ' αὐτοῦ εὑρέθη εἰς χαμηλὸν καὶ κρυφὸν μικρὸν διαμέρισμα εύρισκομενον πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς πρώτης αἰθούσης.

Τὸ μοναδικὸν εύρεθὲν μέχρι σήμερον λίθινον ἐργαλεῖον ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς κροκός αληθινής ἐλλειψειδοῦ σχήματος διαμέτρου $0,10 \times 0,7 \times 0,4$ ἡ ὅποια εἰς τὸ μέσον ἔχει ἵχνη κτυπήματος ἐξ αἰτίας τῶν ὅποιων ἔχει κοιλανθεῖ δλίγον.

Τέλος ἐντὸς τοῦ σπηλαίου παρὰ τὴν 1ην αἰθουσαν εύρεθησαν:

Εἰς στρογγυλὸς λάκκος διαμέτρου 0,70 καὶ βάθους 0,50 καὶ δύο ἐλλειψειδεῖς διαμέτρου $1 \times 0,70$ καὶ βάθος 0,20, οἱ ὅποιοι εἰς τὸν πυθμένα τῶν ἔχουν λάσπην ἔθερψηρογῆς ξηρὰν σήμερον. Οἱ ἀνωτέρω λάκκοι ἔχουν εἰς τὰ χείλη τῶν τοποθετημένας πέτρας πρὸς συγκράτησιν τοῦ περιεχομένου τῶν.

Ἐπίσης εύρέθησαν εἰς ἀπότομα σημεῖα τοποθετημένες πέτρες ἐν εῖδῃ κλιμάκων.

Παρὰ τὰς ἐπισταμένας ἔρευνας δὲν ἀνευρέθη οὐδὲν ἵχνος σχεδιάσματος, οὔτε γραφῆς ἐντὸς τοῦ σπηλαίου. Αὐτὸς δῆμος δὲν ἀποκλείει τὴν πιθανότητα ὑπάρξεως τῶν κάποτε, καὶ τὴν καταστροφήν τῶν μετά, εἴτε διὰ τῆς ἀποκολλήσεως τημάτων τοιχωμάτων εἰς τὴν μεγάλην αἰθουσαν, εἰς τὴν ὅποιαν ὑπάρχει ἀφθονίαν κλαστικῆς ὥλης, ἡ ὅποια εἰς πολλὰ σημεῖα ἀφθονεῖ.

Τὸ ἔξερευνθὲν μῆκος τοῦ σπηλαίου ἀνέρχεται εἰς 270 μ.

.Η μεγάλη αἰθουσα σύρισκεται περὶ τὰ 100 μ. ἀπὸ τὴν εἰσοδον τοῦ σπηλαίου. Αἱ διαστάσεις τῆς μεγάλης αἰθούσης εἶναι: Μῆκος 100 μ.π. ἐκ τῶν ὅποιων τὰ τελευταῖα 40 μέτρα καταλαμβάνει λίμνη. Τὸ πλάτος της εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν εἶναι 60 μ.π., εἰς δὲ τὸ τέλος πρὸς τὴν λίμνην 25 μ. Τὸ ὑψός τῆς ὁροφῆς εἶναι 30 μ.π.

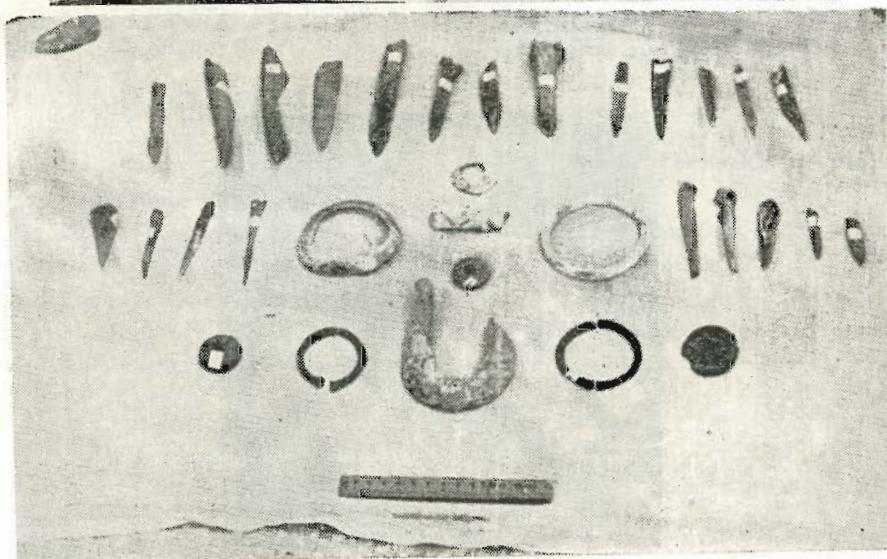
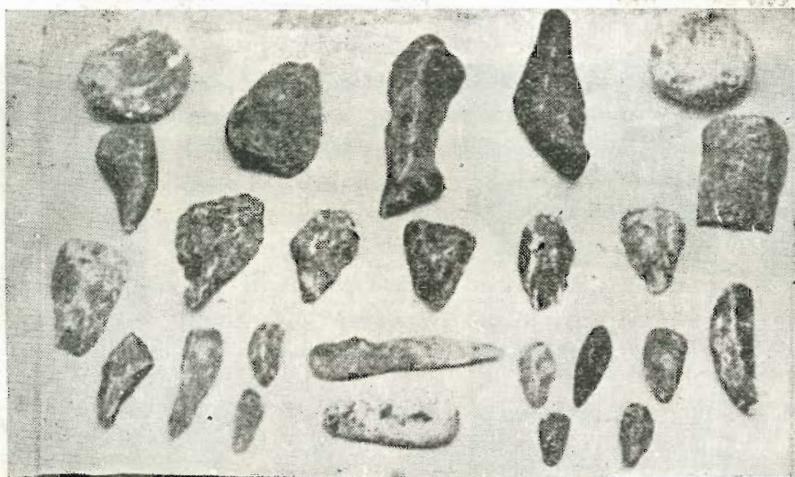
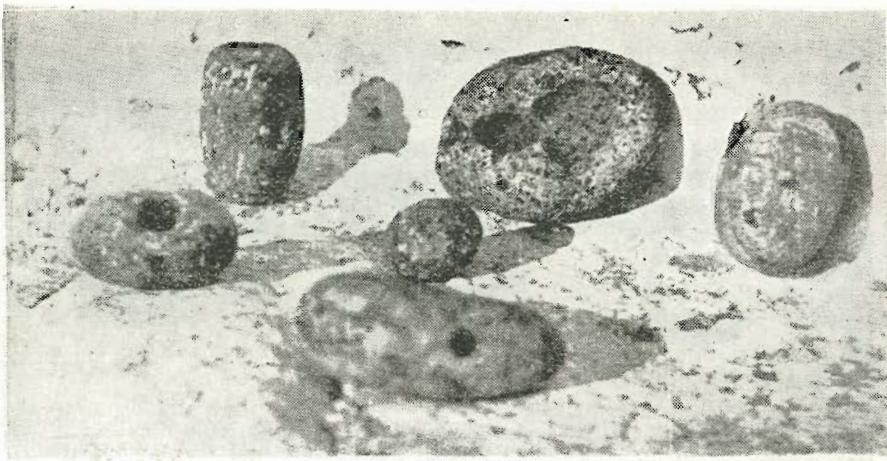
Τὸ βαθύτερον μέρος τῆς λίμνης ἀνέρχεται εἰς 9 μ.π. Ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος κατὰ τὴν 31.12.58 ἦτο 18 βαθμοὺς Κελσίου, ἐνῶ τοῦ ἀέρος 19 βαθμοὺς Κελσίου. Ἡ σκληρότης τοῦ ὕδατος τῆς λίμνης, ἡ ὅποια ἀπέχει ἀπὸ τὴν θάλασσαν 280 μ. εἶναι εἰς μὲν τὴν ἐπιφάνειαν 17 βαθμοὺς Γαλλικούς, εἰς βάθος 4 μ. 72 βαθμοὺς Κελσίου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον θάλασσα. Τὸ $P\ H = 7,2$.

Εἰς τὴν μεγάλην αἰθουσαν ἔκτὸς τῆς μεγάλης λίμνης ὑπάρχουν καὶ δύο μικρότεραι μὲ τὰς αὐτὰς περίπου ἀνωμαλίας.

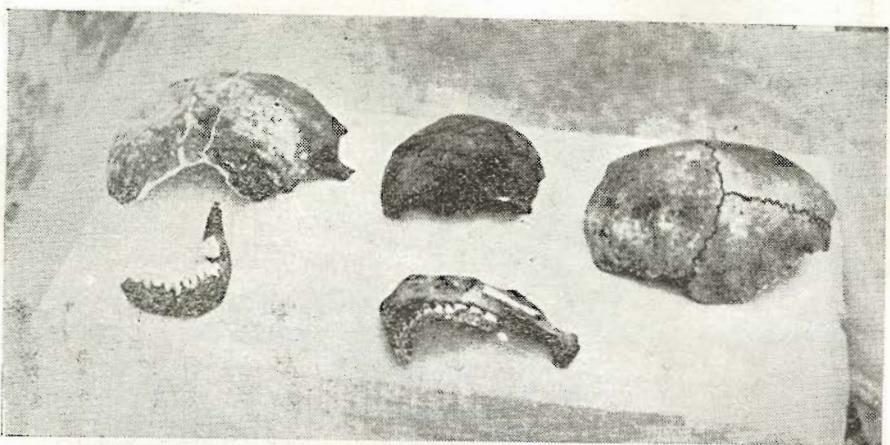
Ἐξωθεν τοῦ σπηλαίου καὶ εἰς ἀρκετὴν ἔκστασιν εύρεθησαν πλῆθος ἐπεξηργασμένων τεμαχίων πυρίτου λίθου εἰς χαρακτηριστικὰ σχήματα.

Μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἐργαλείων ὑπάρχουν καὶ τεμάχια ἐψημένων πηλίνων ἀγγείων, ἡ ὥλη τῶν ὅποιων δὲν εἶναι, οὔτε καλῶς ἀναμεμιγμένη, οὔτε καλῶς ἐψημένη.

Ἐπίσης πλεῖστα λίθινα ἐργαλεῖα ἐκ πυριτολίθου εύρεθησαν παρὰ τὰ κοιλώματα πλησίον τοῦ σπηλαίου.



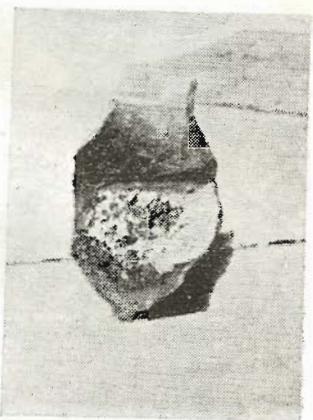
1. Έργαλεία ἀπό πέτρα παλαιολιθικά χονδροειδή.
2. Παλαιολιθικά έργαλεια, εύρεθέντα παρά τὴν εἴσοδον
3. Έξ ὁσῶν έργαλεία καὶ κοσμήματα ἀπό δοτραίκα καὶ ἀσήμι.
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.



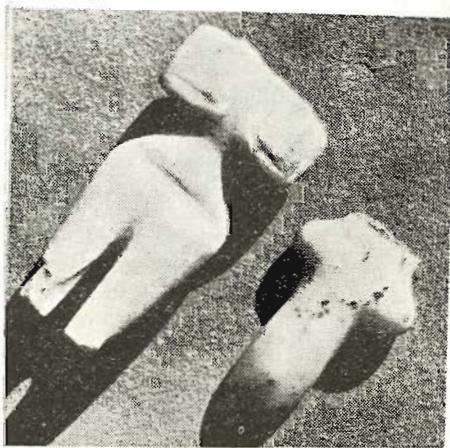
4. Κρανία μὲ χαμαιμετωπία.



5. Ἀγγεῖα μὲ ἔγχρώμους διακοσμήσεις γραμμικάς, μαύρας ἢ καφέ.



6. Δοχεῖο μὲ ρετσίνα.



7. Μαρμάρινα εἰδώλια.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εύρημάτων διεπιστώθη ὅτι ὁλόκληρος ἡ περιοχὴ κατωκήθη προϊστορικῶς ὑπὸ ἀνθρώπων.

Τὴν ἀνωτέρω διαπίστωσιν ἐδεῖσαίωσεν ὁ καθηγητὴς τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἀνθρωπολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Φλωρεντίας Κος Massari εἰς τὸν ὅποιον ἐστάλησαν φωτογραφίαι τῶν εὑρεθέντων κρανίων.

Ἐπίσης κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν της εἰς Ἑλλάδα ἢ Ἀμερικανὶς ἀνθρωπολόγος δόκτωρ Hellen Halley ἔξήτασε 3 ἐκ τῶν ἀνωτέρω κρανίων, διὰ τὰ ὅποια ἀπεφάνθη ὅτι τὰ δύο μὲν χαμαιμετωπίαν ἀνήκουν εἰς προϊστορικοὺς ἀνθρώπους ἄνδρας καὶ γυναικία ἥλικίας περίπου 35—45 ἑταῖς δολιχοεφάλους μεσογειακού τύπου καὶ εἶναι λεπτοῦ σχηματισμοῦ (of delicate skeletal structure). Τὸ τρίτον κρανίον ποὺ δὲν παρουσιάζει χαμαιμετωπίαν ἀνήκει εἰς παιδὶ διαφορετικῆς φυλῆς.

Τὸ ἀνδρικὸν χαμαιμετωπικὸν κρανίον ἔχει τὰ ὄφρυϊκὰ τόξα ἔξογκωμένα ποὺ χαρακτηρίζουν τοὺς ἄνδρας, τὰ δὲ ὀστᾶ τῆς ρινὸς ἐπιτρέπουν τὴν ὑπόθεσιν ὅτι πρόκειται περὶ Δειναρικοῦ τύπου.

Τὰ θραύσματα ἀγγείων ποὺ ἐπιτρέπουν τὴν χρονολόγησιν καὶ τῶν ἀνθρωπολογικῶν εύρημάτων εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον χειροποίητα τῶν νεολιθικῶν χρόνων καθημερινῆς χρήσεως.

Τὰ ἔκ πυριτολίθου ἐργαλεῖα ποὺ ἀνευρέθησαν εἰς τὴν περιοχὴν παρέχουν ἐνδείξεις ὅτι εἰς αὐτὴν κατοικοῦσαν κατὰ τοὺς νεολιθικοὺς χρόνους ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἔχρησιμοποίησαν τὸ σπήλαιον, ἄλλοτε ὡς νεκροταφεῖον καὶ ἄλλοτε ὡς καταφύγιον μακροχρονίου διαμονῆς.

Αἱ νέαι ὅμως ἔρευναι ποὺ ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ 1961 ἀπεκάλυψαν καὶ ἄλλα προϊστορικὰ εύρήματα μεγίστου ἐνδιαφέροντος.

Κατὰ τὴν διεύρυνσιν τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου, ἡ ὅποια ἦτο μόνον ὕψους 0,30 X 0,70 πρὸς τουριστικὴν αὔτοῦ ἀξιοποίησιν ἀπεκαλύφθη τεράστιος θάλαμος προσχωμένος ἐκ φερτῶν λίθων ἀρχαραλύφθησαν: Ἀνθρώπινα ὀστᾶ καὶ κρανία μὲν χαμαιμετωπίαν ὀστᾶ, κρανία, κέρατα καὶ ὀδόντες ζώων, πτηνῶν καὶ ιχθύων· διάφορα λίθινα ἐργαλεῖα· αἰχμηρὰ ἐργαλεῖα ἐξ ἐπεξειργασμένων ὀστῶν· χάλκινα ἐργαλεῖα· 2 σφαῖραι σιδηραίαι· ἀγγεία διαφόρων μεγεθῶν καὶ διακοσμήσεων· ἄφθονα θραύσματα ἀγγείων χονδροειδούς κατασκευῆς καὶ ἀναγλύφου διακοσμήσεως· ἔλαχιστα λεπτὰ μὲν ἔγχρωμους γραμμικὰς διακοσμήσεις, ἐν ζεῦγος κνημῶν κακοτέχνων ἀπὸ πήλινον, ἀγαλμάτιον, 2 ἀγάλματα ἀκέφαλα, ὡς ἐπίσης κοσμήματα ἐξ ὀστράκων καὶ ἀργύρου.

ΟΔΟΝΤΕΣ ΖΩΩΝ

Οἱ εύρεθέντες ὀδόντες κατὰ Κον Δ. Χαραλάμπους γεωλόγον, ἀνήκουν εἰς: Σαρκοβόρα, Χοιροειδῆ καὶ Βοοειδῆ.

ΚΕΡΑΤΑ ΚΑΙ ΟΣΤΑ ΖΩΩΝ

Τὰ κέρατα ἀνήκουν εἰς ἔλαφον, βοῦν καὶ αἴγα.

Τὰ ὀστᾶ τὰ ὅποια εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατεστραμένα θὰ πρέπη νὰ ἀνήκουν εἰς τὰ ἀνωτέρω ζῷα, τὰ ὅποιο ἔκτὸς τῆς ὅρκτου, κυνός ἢ λύκου ἔχρησιμεύσαν ὡς τραφὴ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

ΛΙΘΙΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τὰ λίθινα ἐργαλεῖα κατὰ Δ. Χαραλάμπους συνίστανται: ἐξ ἀσβεστολί-

θ ο υ. Είς εύμεγέθης ἀπεριποίητος λίθος διαστάσεων $0,40 \times 0,40$ μὲ καλλιτεχνικὸν ἴμισφαιρικὸν λάξευμα εἰς τὸ κέντρον τοῦ βάθους $0,13 \times 0,15$ καὶ τρεῖς μικροὶ περιποιημένοι λίθοι $0,13 \times 0,13$ περίπου μὲ ἐλαφρὰν λάξευσιν· τρεῖς κροκάλαι ἐλειψειδεῖς, ἡ μίσα μὲ ἀρχὴν χωρίσματος καὶ αἱ ἄλλαι μὲ ἀρχὴν διατρήσεως· μίσα κροκάλη σφαιρικὴ διάτρητος εἰς τὸ κέντρον· (πιθανῶς εἰς τὰς ὅπας των νὰ ἐφόρμοζον ξύλα διὰ λαβήν), μίσα κροκάλην ἐλειψοειδὴν μὲ ἄκρας κατεστραμμένας ἀπὸ κτυπήματα, μίσα μάχαιρα (ἐγχειρίδιον) μήκους $0,15 \times 0,35$ ἐξ ἀριθμοῦ λ ι λ ι κ ο ὑ σ χ ι-σ τ ο λ ι θ ο υ, δύο ξέστρα σχήματος δρεπανοειδοῦς μὲ δύο ὅπας, προφανῶς διὰ νὰ ἐφαρμόζεται ἐπὶ ξύλου καὶ νὰ χρησιμοποιεῖται ὡς κοπτήρ κρεάτων ἢ ὡς δρέπανον πρὸς θερισμὸν σιτηρῶν.

Ἐκ Διαδικασίου διάφορες σφῆνες.

Ἐκ χαλακοῦ κερατοφύρων σφῆνες, πέλεκυς, καὶ κοπτήρ. (Τὸ ἀνωτέρω πέτρωμα ἀπαντᾶ εἰς "Υδραν, Ἀργολίδα καὶ Ἀττικήν, εἰς Μάνην καὶ Λακωνίαν μᾶλλον ἄγνωστος).

Ἐκ πρασίνης μάργαρος σπασμένη θελόνη μὲ ὅπην.

Ἐκ κερατολίθου διάφορα μεγέθη κοπτικῶν ἐργαλείων καὶ θελῶν.

Ἐξ ὁψιδιανοῦ γκρίζου ἀρκετὰ κοπτικὰ ἐργαλεῖα καὶ ἐν καλλιτεχνικότατον θελοῖς καὶ ἀρκετὰ ἐργαλεῖα λίθινα διαφόρων μεγεθῶν κακῶς ἐπεξηργασμένων.

Ἐκ σχιστολίθου λίθινες περιποιημένες πλάκες σχήματος ἐλειψοειδοῦς ἢ στρογγύλου ποικίλου μεγέθους καὶ πάχους (ἡ μεγαλυτέρα εἰς μήκος φθάνει τὸ $0,40 \times 0,15$) τὰς ὅποιας προφανῶς νὰ ἐχρησιμοποίουν διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν ἀγγείων (πλάσιμο). Μερικαὶ ἔξι αὐτῶν ἥσαν κεκαλυμμέναι διὰ στάκτης. Πιθανὸν νὰ ἔτοποθετούντο ἐπ' αὐτῶν τὰ ἀγγεῖα πρὸς ψῆσιν. Πλησίον αὐτῶν εύρεθησαν μικρὰ τεμάχια ξυλανθράκων ὡς καὶ κόνις αὐτῶν.

Ἐργαλεῖα ἐξ ὁστῶν:

Τὰ ἔξι ὁστῶν ἐργαλεῖα εἰναι δλαχαλμηρά. Προφανῶς ἐχρησιμοποιούντο διὰ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀγγείων τὰ λεπτότερα, διότι εἰς πολλὰ ἀγγεῖα ὑπάρχει διακόσμησις μὲ ὅπας λεπτάς. Μεταξὺ αὐτῶν συγκατατέλεγεται ἔνα ἐργαλεῖον μήκους $0,12 \times 0,1 \times 0,02$, τὸ ὅποιον εἰς μὲν τὴν μίαν ἄκραν εἰναι αἰχμηρόν εἰς δὲ τὴν ἄλλην στρογγυλὸν μὲ μικρὰν ὅπην αὐτὸ πιθανὸν νὰ ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς ραφήν.

Ἐργαλεῖα ἐκ χαλακοῦ καὶ σιδήρου.

Παρὰ τὴν εἰσόδον τοῦ σπηλαίου εύρεθησαν ἐκ χαλακοῦ: εἰς μικρὸς πέλεκυς θραυσμένος εἰς τὴν βάσιν του μήκους $0,07 \times 0,03$, εἰς κοπτήρ μήκους $0,05 \times 0,1,5 \times 0,05$ καὶ ἐν εἶδος λίμας μήκους $0,15 \times 0,1 \times 0,01$. Ἐκ σιδήρου δύο σφαίραι κακότεχνοι $0,4 \times 0,5$ καὶ ἄλλη $0,4 \times 0,3$.

Κοσμηματα ἐξ ὁστράκων καὶ μετάλλου.

Εύρεθησαν κοσμήματα ἐξ ἐπεξηργασμένων ὁστράκων: δύο βραχιόλια ὀλόκληρα ἀπλὰ διαστάσεων $0,8 \times 0,7,5$. "Ἐν ἔτερον σχήματος ἀγκίστρου διαστάσεων $0,17 \times 0,8$, μικροὶ κύκλοι ἀπὸ πεταλίδας· ἐν τεμάχιον ἐξ ὁστράκων μὲ λάξευμένας καλλιτεχνικὰς γραμμάς τέσσαρες κρῦνοι ἐξ ἀργύρου διαστάσεων $0,5$, οἱ ὅποιοι ἐχρησιμοποιούντο προφανῶς ὡς ἐνώτια, χάνδρες ἐξ ἀργύρου καὶ πλάκες στρογγυλές, μία ἀπὸ ἀσθετόλιθο καὶ τρεῖς ἀπὸ πηλὸν καὶ ἐψημμένοι.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρων εύρημάτων συμπεραίνομεν ὅτι παρὰ τὸ πρώτον τμῆμα τοῦ σπηλαίου Ἀλεπότρυπα ὑπῆρχε ἐγκατάστασις ἐργαστηρίου ἀγγειοπλαστικῆς οἱ δὲ προαναφερθέντες λάκκοι μεθ' ἐρυθρογῆς παρὰ τὸν πρώτον θάλαμον θὰ ἐχρησιμοποιούντο πιθανῶς διὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ ύλικοῦ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀγγείων.

DÉCOUVERTE D'OSSEMENTS ET CRANES D'HOMMES PRÉHISTORIQUES DANS LA RÉGION DE DYROS (LACONIE)

Pendant l'exploration de la grotte d'Alepotripa, N° 923 près de la baie Dyros en Laconie, découverte vers la fin de 1958 des ossements et crânes humains avec hamemtopia, furent trouvés pour la première fois en Grèce.

Monsieur Massarie, professeur de l'Université de Florence, a constaté d'après les photos prises, que ces crânes et ossements appartiennent à des hommes préhistoriques.

De même Madame Halei ayant personnellement examiné des ossements annonça qu'ils appartiennent au type dinarique. Plusieurs débris de vases faits à la main, furent trouvés parmi les ossements. A part les ossements et les vases, plusieurs outils en pierre et en os ont été trouvés près de l'entrée pendant l'exécution des travaux de mise en valeur de la grotte susmentionnée. Enfin des plaques soignées avec des cendres furent également trouvées, Les susdites trouvailles nous permettent à conclure, qu'une poterie devait être installée à l'entrée de la grotte.